

Biblické hory 16. část

HORA PROMĚNĚNÍ - OTEVŘENÉ OKNO DO NEBE

Povzbuzení pro život následování

První čtení: Gn 12,1-4 & 2Tm 1,8-10
 Text kázání: Matouš 17,1-9 & Mt 16,(13)16-28
 Další texty: 2 Pt 1,16-17 – „...očiti svědkové jeho velebnosti“; J 17,22

PRVNÍ ČTENÍ

Genesis 12,1-4 I řekl Hospodin Abramovi: "Odejdi ze své země, ze svého rodiště a z domu svého otce do země, kterou ti ukážu. 2 Učiním tě velkým národem, požehnám tě, velké učiním tvé jméno. Staň se požehnaním! 3 Požehnám těm, kdo žehnají tobě, proklejí ty, kdo ti zlořečí. V tobě dojdou požehnání veškeré čeledi země." 4 A Abram se vydal na cestu, jak mu Hospodin přikázal.

2 Timoteovi 1,8-10 Nestyd' se tedy vydávat svědectví o našem Pánu; ani za mne, jeho vězně, se nestyd', nýbrž snášej spolu se mnou všechno zlé pro evangelium. K tomu ti dá sílu Bůh, 9 který nás spasil a povolal svatým povoláním ne pro naše skutky, nýbrž ze svého rozhodnutí a z milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy 10 a nyní zjevil příchodem našeho Spasitele Ježíše Krista. On zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu.

ÚVOD KÁZÁNÍ

Cesta, na které sledujeme Pána Ježíše, vedla přes některé hory. Zvláště pro Matoušovo podání evangelia jsou hory významnými místy, kde se zvláštním způsobem spojuje nebe se zemí. Jsme-li následovníky Pána Ježíše, pak i my na své cestě životem stoupáme na některé hory s naším Pánem. Může to být hora pokušení, blahoslavenství, anebo hora kázání (vyučování). Dnešní text Písma nás zavede na „Horu Proměnění“.

TEXT KÁZÁNÍ

Matouš 17,1-9 Po šesti dnech vzal s sebou Ježíš Petra a Jakuba a jeho bratra Jana a vyvedl je na vysokou horu, kde byli sami. 2 A byl proměněn před jejich očima; jeho tvář zářila jako slunce a jeho šat byl oslnivě bílý. 3 A hle, zjevil se jim Mojžíš a Eliáš, jak s ním rozmlouvají. 4 Nato promluvil Petr a řekl Ježíšovi: "Pane, je dobré, že jsme zde; chceš-li, udělám tu tři stany, jeden tobě, jeden Mojžíšovi a jeden Eliášovi." 5 Ještě nedomluvil, a hle, světlý oblak je zastínil a z oblaku promluvil hlas: "Toto jest můj milovaný Syn, kterého jsem si vyvolil; toho poslouvejte." 6 Když to učedníci uslyšeli, padli tváří k zemi a velmi se báli. 7 Ale Ježíš k nim přistoupil, dotkl se jich a řekl: "Vstaňte a nebojte se." 8 Oni pozvedli oči a neviděli už nikoho jiného, než Ježíše samotného. 9 Když sestupovali s hory, přikázal jim Ježíš: "Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nebude vzkříšen z mrtvých."

KÁZÁNÍ

1. KONTEXT A JEHO DŮLEŽITOST

Všichni tři synoptičtí evangelisté (Matouš, Marek a Lukáš) navazují zmínkou o načasování příběhu hory proměnění přímo na předešlé události. O jaké události šlo? (Mt 16,13-28)

1.1. ÚDĚL KRISTŮV - KŘÍŽ

Je to nejprve vyznání Petra u Cesareje Filipovy: „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého.“ Byla to odpověď na otázku Mistra: „Za koho mne pokládáte.“ Po Petrově vyznání Pán Ježíš začíná odkrývat svou pozemskou budoucnost a zaznívá první ze tří předpovědí smrti a vzkříšení. **U Cesareje Filipovy se začíná odkrývat zřetelně kříž jako úděl a úkol (exodus!) Pána Ježíše.**

1.2. ÚDĚL UČEDNÍKŮ – NÁSLEDOVÁNÍ, ZAPÍRÁNÍ SEBE SAMA

Hned po odkrytí údělu Pána Ježíše, zaznívá slovo Pána Ježíše směrem k učedníkům o následování – Mt 16,24-26. Cesta následování za ním bude cestou zapírání. Nebude to cesta příjemná, protože hřích do naší lidské přirozenosti zakódoval jiné touhy, způsob či smysl života. Boží cíl pro život a cesta k tomuto cíli jde proti lidské přirozenosti. Je to jediná cesta s předznamenáním života, ne smrti. Proto Pán Ježíš mluví o tom, že, kdo chce jít za ním (a dojít života), musí se zapírat a dokonce ztrácet svůj život (bere na sebe totiž Boží).

Jak se asi cítili učedníci, když jejich před nimi začal odkrývat svůj vlastní úděl smrti a jejich úděl, jímž je nesení kříže? Jednak to nebyl nikterak vábivý úděl, ale možná ještě víc byli zmateni z toho, že to nedávalo smysl. Také si umíme představit, **co cítil Pán Ježíš**, když se celý týden díval na své zmatené učedníky. Do – z lidského hlediska temné – perspektivy kříže a zapírání sebe sama přichází událost proměnění na hoře, událost slávy...

2. MODLITBA

...Není to prvoplánově událost proměnění. Není tomu tak, že by Pán Ježíš s ohledem na zmatené učedníky zorganizoval tuto situaci. Evangelista Lukáš při záznamu této události říká, že: „Za týden po této rozmluvě vzal Ježíš s sebou Petra, Jana a Jakuba a vystoupil na horu, aby se modlil.“ (Lukáš 9:28-29). **Jedná se o událost modlitby**, při které se stalo proměnění (to, co asi ani nečekali)!

2.1. MODLITBA = TOUHA BÝT S OTCEM

To, že se Pán Ježíš šel modlit, ukazuje na to, že **on sám potřeboval** tváří tvář tomu, co čeká jej a jeho učedníky, být chvíli o samotě se svým Otcem. Nečelil svému údělu se samozřejmostí Boha, ale křehkostí a chvěním člověka. Je plně člověkem, ale v jeho osobě se zároveň projevuje ten druh lidství, ke kterému jsme byli stvořeni. Přijde-li na těžkou situaci a velký úkol, chce jej docela samozřejmě konzultovat se svým Otcem. A tak se šel modlit. A tehdy se stalo, že: „jeho tvář nabyla nového vzhledu a jeho roucho bělostně zářilo.“ (Lukáš 9,28-29).“ To bylo to, co viděli učedníci. **Modlitba jej proměnila – modlitba proměňuje člověka.** Temnota, obavy a starosti, křehkost a strach, s kterým přichází, to všechno je najednou prozářeno. Člověka proniká světlo shůry, které je viditelným vyjádření pokoje. Toho pokoje, kterým naplňuje člověka jenom Bůh (Jan 14,22). Jenom Boží pokoj dokáže prozářit temnotu srdce.

2.2. MODLITBA = ROZHOVOR SE SVĚDKY VÍRY PÍSMÁ, BIBLE

Při modlitbě Pána Ježíše se tehdy stala zajímavá věc. Šel se modlit ke svému Otcí, ale na scéně se objevili Mojžíš a Eliáš. Evangelista Lukáš (9,30-31) to říká takto: „...hle, rozmlouvali s ním dva muži - byli to Mojžíš a Eliáš; zjevili se v slávě a mluvili o cestě (doslova „exodu“), kterou měl dokonat v Jeruzalémě.“ Mojžíš, Eliáš a Ježíš zde nejsou vykresleni jako rivalové, nýbrž jako spolupracovníci. Pro budoucí generace křesťanů bude zřejmé, že Zákon a proroci patří k Božímu zjevení, k Božímu dílu.

V přítomnosti Mojžíše a Eliáše se nám odkrývá zajímavý a příznačný rozměr modlitby. Patří k ní **rozhovor se svědky víry dávného věku**. Ano, v nejširším slova smyslu k modlitbě patří Písmo, Bible! Modlitba je rozhovorem s Bohem skrze rozhovor se svědky víry Písma. Je zakotvena v minulosti a směřuje k ústřednímu bodu dějin – ke spáse skrze kříž. Předmětem rozhovoru Eliáše, Mojžíše a Pána Ježíše je totiž kříž! Mluví spolu o Kristově „**exodu v Jeruzalémě**“. O to tady jde. Sem celé sz dějiny směřují, ke **Kristovu exodu v Jeruzalémě**, který připraví **exodus z hříchu** nám všem.

2.3. MODLITBA = S BLIŽNÍMI V ZÁDECH

Další skutečností, které si všímáme u modlitby na hoře proměnění, je touha po společenství s lidmi – **On tam nechtěl být sám!** Bere si s sebou ty, kteří mu byli nejbliž. Nebere si je především (jenom) jako svědky, ale spolubratry. Pouští je do intimity své modlitby. Chce hovořit s Otcem, ale chce, aby tam s ním byli i oni. I zde se projevuje jeho lidství a prosvítá nám zde to, čeho budeme svědky na další hoře – Olivové hoře, kde byla zahrada Getsemane. I tam si vzal ony tři učedníky, aby byli účastníky a svědky jeho modlitby.

Pozn: Na hoře proměnění u modlitby Pána Ježíše Petr a **jeho druhové usnuli** (L 9,32). Když šel Pán Ježíš do Getsemane, měl už za sebou onu zkušenost, že s ním nevydrželi bdít při modlitbě, a přeče je vzal znova s sebou. A oni znova usnuli i tenkrát. Probudili se ovšem pokaždé včas, aby byli svědky proměnění, rozhovoru s Mojžíšem a Eliášem a zápasu v Getsemane.

2.4. MODLITBA = PROSTOR PRO BOŽÍ ODPOVĚĎ

Až nakonec, po Petrově pokusu zachytit či prodloužit tuto událost slávy stavbou tří stanů, vstupuje na scénu Hospodin. Okno do nebe se otevírá naplno tím, že sestupuje oblak, který zakrývá Božího Syna, Mojžíše i Eliáše a **ozývá se majestátný hlas Hospodina**. Bůh přichází tam, kde je touha, Slovo a společenství. Jeho hlas je vyvrcholením celé události. A jeho slovo se nezměnilo. Zní totéž, co na počátku u křtu Syna: „Toto jest můj milovaný Syn, kterého jsem si vyvolil (v němž mám zalíbení); toho poslouvejte.“ Je zde ujištění Boží lásky a vyvolení pro Pána Ježíše. V tomto ujištění je Boží „ano“ k jeho cestě. A zároveň je zde poučení a povzbuzení pro učedníky: Bůh vyvolil a miluje svého Syna. Toho mají poslouchat. Mojžíš a Eliáš (Zákon a proroci) jsou zde v druhé řadě. Pán Ježíš je vyvrcholením jejich služby. Jemu – Kristu - je potřeba naslouchat. On je klíčem K Zákonu a prorokům.

I naše modlitba má stejný cíl. Bůh nás chce ujisti o své lásce a soustředit na Pána Ježíše, který je klíčem k životu. Jeho je potřeba poslouchat a jeho následovat.

2.5. MODLITBA KONČÍ, ZŮSTÁVÁ JEŽÍŠ

A tady mimořádné zjevení končí. Mizí oblak, mizí Mojžíš a Eliáš, umlká Hospodinův hlas. **Kdo však zůstává, je Pán Ježíš.** Jakoby to byl cíl – nevidět nikoho jiného než Ježíše.

2.6. DOVĚTEK – MLČENÍ DO VZKŘÍŠENÍ

Na cestě dolů s hory zaznívá docela důležitý dovětek Pána Ježíše: „Nikomu o tom vidění neříkejte, dokud Syn člověka nebude vzkříšen z mrtvých!“ **Sláva**, které byli tři apoštolové přítomni, nemůže být pochopena a nabýt plného významu leč **ve světle ukřížování a vzkříšení**. Proto o ní mají na čas pomlčet. Až po ukřížování a vzkříšení je možné plně pochopit, co se tenkrát stalo. Bez ukřížování a vzkříšení se nás Boží sláva v Kristu netýká. Sláva oné slávy je totiž v tom, že hříšným bude odpuštěno. Kristova sláva je v tom, že jako trpící služebník se ponížil až k smrti a přinese nám odpuštění. Až smrt a vzkříšení nám lidem umožňuje správný a vděčný pohled na oslaveného Krista a povzbuzení skrze tento pohled.

3. ZÁVĚR

Naše životní cesta jakkoli je poznamenána nejasnou budoucností jako cesta Abrahamova za Božími sliby, jakkoli je poznamenána utrpením pro víru jako cesta Timoteova, jakkoli je charakterizována zapíráním hříšné přirozenosti, jakkoli se zdá být ve stínu smrti, **vede k oslavení**. Hora proměnění ve světle vzkříšení je naším **otevřeným oknem do nebe** v situaci, v níž je následování Pána Ježíše břemenem. Událost proměnění na hoře smíme vnímat skrze slovo apoštola Pavla, který tak často mluvil o křesťanech jako těch, kdo jsou „v Kristu“. Modlitbou a vírou jsme „v Pánu Ježíši“ a naše víra a zbožnost není marná, naše věrnost a následování Pána Ježíše není marné, naše utrpení pro víru není marné a naše budoucnost slávy s Kristem je jistá.

SLOVO NA ZÁVĚR

Ef 1,11 On (Kristus) je ten, v němž se nám od Boha, jenž všechno působí rozhodnutím své vůle, dostalo podílů na předem daném poslání, 12 abychom my, kteří jsme na Krista upnuli svou naději, stali se chválou jeho slávy.

13 V něm byla i vám, když jste uslyšeli slovo pravdy, evangelium o svém spasení, a uvěřili mu, vtisknuta pečeť zaslíbeného Ducha svatého 14 jako závdavek našeho dědictví na vykoupění těch, které si Bůh vydobyl k chvále své slávy.

17 Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste ho poznali 18 a osvětleným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal, jak bohaté a slavné je vaše dědictví v jeho svatém lidu 19 a jak nesmírně veliký je ve své moci k nám, kteří věříme.

Jan Asszonyi, Brno 14. 10. 2012

